

בש"פ 775/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 775/23

לפני: כבוד השופט י' כשר

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
לנוער בתל-אביב-יפו (כב' השופט העמית צ' קפאח)
מיום 25.1.2023 בעמ"ת 56114-01-23

בשם המבקש: עו"ד מיכל רובינשטיין; עו"ד סתיו כהן

בשם המשיבה: עו"ד עודד ציון

החלטה

1. בקשת רשות ערר לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי לנוער בתל אביב-יפו (כב' השופט העמית צ' קפאח) מיום 25.1.2023 ב-עמ"ת 56114-01-23.

2. ביום 14.12.2022 הוגש נגד המבקש, יליד שנת 2005, כתב אישום המייחס לו עבירה של גניבת רכב לפי סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); חבלה במזיד ברכב לפי סעיף 413 לחוק העונשין;

כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952; נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; ונהיגה ברכב ללא ביטוח לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל-1970. על פי המפורט בכתב האישום, ביום 8.12.2022 בשעה 01:39 או בסמוך לכך, גנב המבקש, בצוותא חדא עם אחרים, רכב מסוג "מאזדה", תוך ניפוץ שמשות החלון האחורי של הרכב ופירוק תא נתיכים מתחת למכסה המנוע. המבקש נהג ברכב הגנוב לאורך כביש 4 לכיוון צפון, ללא רישיון וללא ביטוח. כעולה מהחלטתו של בית משפט השלום לנוער, בשלב מסוים עוכב המבקש על-ידי סייר של חברת "פוינטר", אשר חשד כי מדובר ברכב גנוב והזעיק את המשטרה. לנוכח חשש מהימלטות המבקש, חסם הסייר את הרכב הגנוב ועיכב את המבקש עד הגעת שוטרי המקום. כעולה מההחלטות קמא ומכתבי הטענות, הצדדים חלוקים ביניהם לעניין נסיבות העיכוב.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים בעניינו. ביום 17.1.2023 טענו הצדדים לעניין ראיות לכאורה. במהלך הדיון טענה באת-כוח המבקש כי מעצרו של המבקש עומד בניגוד להוראות סעיף 75 לחוק המעצרים, משום שלא בוצעה עבירה "בפניו" של הסייר, כדרישת הסעיף, ונוכח השימוש הנטען בכוח. על כן, נטען כי יש בפגמים אלו כדי להשליך על הקביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה. מנגד, המשיבה טענה כי הסייר הבין שמתבצעת בפניו עבירה של גניבת רכב מתוקף ניסיונו המקצועי, וכי בנסיבות העניין התעורר חשש מפני הימלטותו של המבקש. עוד טענה המשיבה כי סוגיה זו צריכה להתברר בגדרי ההליך העיקרי, ולא בשלב המעצר.

4. בהחלטתו מיום 22.1.2023, קבע בית משפט השלום לנוער בתל אביב-יפו (כב' השופטת ט' פרי), בעיקרו של דבר, כי גניבת הרכב לא בוצעה "בפניו" של האזרח, ועל כן יתכן כי נפל פגם בעיכובו של המבקש. בית המשפט ציין כי מתמלול השיחה למוקד 100, עולה כי הסייר סבר כי הרכב גנוב לאור דיווח שקיבל, וכי עובדה זו עשויה לבסס את התנאי הקבוע בסעיף 75(א)(2) לחוק המעצרים. יחד עם זאת, נקבע כי סוגיה זו צריכה להתברר במסגרת ההליך העיקרי.

בית המשפט הוסיף וקבע, לעניין ראיות שהושגו עקב העיכוב, כי אין מניעה להסתמך בשלב המעצר על ראיות שקבילותן מוטלת בספק, ככל שקיימת אפשרות כי הן תימצאנה קבילות בשלב המשפט. עוד הדגיש בית המשפט כי קיימות בתיק ראיות נוספות, שאינן נובעות מעיכובו של המבקש, ובכלל זה מצלמות ממקום חניית הרכב, מצלמות תנועה ואיכון הטלפון של המבקש, וכי המבקש לא טען דבר לגביהן. עוד ציין בית המשפט כי להתרשמותו אין מדובר ב"חוסר מהימנות זועק" המצדיק, בשלב זה, דיון בקבילות הראיות שהושגו כתוצאה מהעיכוב.

בסיכומו של דבר, בית המשפט קבע כי הצורך בבירור נסיבות העיכוב מוביל ל"חולשה מסוימת בעוצמת הראיות לכאורה", וכי יש בכך כדי להביא להקלה בתנאי מעצרו של המבקש. יחד עם זאת, נקבע כי לא ניתן לשחרר את המבקש ללא תנאים, וזאת בהתחשב בעבירות המיוחסות לו ובכך שהוא מתגורר בשטחי האזור. על כן, בית המשפט הורה על שחרורו של המבקש בכפוף להפקדת 2,000 ש"ח במזומן; התחייבות עצמית בסך 5,000 ש"ח; וערבות צד ג' של אזרח ישראלי בסך 5,000 ש"ח להבטחת התייצבותו.

5. בדיון שנערך ביום 23.1.2023 התברר כי המבקש לא עמד בתנאים האמורים. משכך, קבע בית המשפט כי תנאי השחרור יותרו על כנם, והורה על קבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו של המבקש.

המבקש ערר על החלטה זו, וביום 25.1.2023 דחה בית המשפט המחוזי לנוער את עררו. בית המשפט המחוזי עמוד 2

קבע, בין היתר, כי הטענה בדבר נסיבות עיכובו של המבקש תתברר במהלך שמיעת התיק העיקרי, "ואין זה המקום לקבוע באופן נחרץ לכאן או לכאן". עוד קבע בית המשפט המחוזי כי מדובר בעבירה חמורה, ומשכך יש לקבוע תנאים להבטחת התייצבותו של המבקש. בתוך כך, דחה בית המשפט המחוזי את בקשת הארכה שהוגשה מטעם המבקש לעניין המצאת ערבות צד ג' של אזרח ישראלי, וציין כי הדבר נדרש לצורך הבטחת התייצבותו של המבקש למשפטו בנסיבות העניין.

6. מכאן בקשת רשות הערר דנן. המבקש טוען כי אין מדובר בחולשה ראייתית אלא בחוסר ראיות, וכי בנסיבות אלו שגה בית המשפט בכך שקבע תנאים לשחרורו. בתוך כך, טוען המבקש כי עניינו מעורר שתי שאלות עקרוניות – מהו השלב הדיוני שבו ראוי לדון בטענות ההגנה כי נפל פגם במעצרו של אדם, וכי פגם זה שומט את הקרקע מתחת לתשתית הראייתית הלכאורית בתיק? ומהו הסעד ההולם בגין הפגיעה בזכויותיו החוקתיות של נאשם בגין מעצרו, תוך שימוש בכוח, בידי אזרח, בניגוד לדין?

7. המשיבה מצידה סבורה כי הבקשה אינה מעוררת כל שאלה משפטית החורגת מעניינו של המבקש, וכי ההחלטה ביסוד הבקשה לא גרמה לעיוות דין. לעמדתה, בית משפט השלום נתן משקל רב לסוגיית עיכובו של המבקש בקבעו כי מתקיימת חולשה ראייתית מסוימת, ומשכך הבקשה ממוקדת אך ורק בעניינו הקונקרטי של המבקש לעניין מידת הכרסום בראיות לכאורה, באופן שאינו מצדיק דיון ב-"גלגול שלישי". בנוסף, טוענת המשיבה כי שאלת תוקף העיכוב שנויה במחלוקת בין הצדדים, וכי עליה להתברר במסגרת ההליך העיקרי לאחר שמיעת ראיות. יתרה מכך, המשיבה מדגישה כי אף אם ייקבע במסגרת ההליך העיקרי כי עיכובו של המבקש בוצע שלא כדין, אין בהכרח משמעות הדבר כי הראיות תהיינה בלתי קבילות, שכן מדובר במלאכת איזונים השמורה למותב הדן בהליך העיקרי. נוכח האמור, טוענת המשיבה כי השאלה הנוספת שמעלה המבקש בדבר הסעד ההולם בגין הפגיעה בזכויותיו של המבקש היא בגדר הנחת המבוקש, וממילא שמורה אף היא למותב הדן בתיק העיקרי.

למעלה מן הצורך, ולגופם של דברים, טוענת המשיבה כי בית משפט השלום הלך כברת דרך ארוכה לטובת המבקש בקביעה כי ישנה חולשה ראייתית לכאורית הנוגעת לנסיבות עיכובו, וכך גם במסגרת קביעת תנאי השחרור המקלים שקבע בעניינו. עוד מציינת המשיבה כי המבקש אינו קטין עוד, וכי גם לנתון זה השפעה מרכזית על תנאי השחרור שיש להטיל עליו בנסיבות העניין.

8. לאחר עיון בבקשה ובתגובה לה, מצאתי כי דינה להידחות.

הלכה היא כי בקשות רשות לערור ב-"גלגול שלישי" תתקבלנה אך במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, או בהתקיימן של נסיבות חריגות המצדיקות זאת (ראו, מני רבים: בש"פ 6766/22 סעאפין נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (13.11.2022)). חרף ניסיונו של המבקש לשוות לבקשתו נופך עקרוני, לא מצאתי כי היא עומדת באמות המידה האמורות.

9. כפי שנקבע בעבר:

"בית המשפט אינו רשאי להסתמך על ראיות בלתי קבילות בשלב המעצר, דוגמת הודאה שהושגה בדרך פסולה. עם זאת, בית המשפט רשאי להסתמך על ראיות שעולה טענה נגד קבילותן, אם הוא מעריך כי הפגם הנטען עשוי למצוא

מענה במסגרת ההליך העיקרי [...] על רקע זה כבר נפסק כי בית המשפט נדרש לבחון טענות הנוגעות לנסיבות השגתן של ראיות העומדות לחובת הנאשם ולפגמים שנפלו בהקשר זה כבר בשלב המעצר. אף נקבע כי פגמים חמורים ומהותיים בהליך החקירה עלולים לשמוט את הקרקע תחת המשך מעצרו של הנאשם [...]; וכי פגמים חמורים פחות עשויים להוביל למסקנה בדבר חולשה מסוימת בתשתית הראייתית הלכאורית [...]. ואולם, יש לבחון את הדברים בכל מקרה לגופו, בשים לב לטיבו ולעצמתו של הפגם הנטען וליתר נסיבות העניין" (בש"פ 6927/19 גרגאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (14.11.2019)) [ההפניות הושמטו - י' כ'].

במקרה דנן, בית משפט השלום בחן את הטענה לפגם בעיכוב האזרחי שבוצע כלפי המבקש וקבע כי המקרה מקים "חולשה ראייתית", ולכך נתן דעתו בתנאי השחרור המקלים שקבע, תוך איזון בין מכלול השיקולים הצריכים לעניין. בית המשפט המחוזי לא מצא להתערב בכך. אין בקביעות אלו משום חריגה מההלכה הנוהגת כפי שהובאה לעיל, ועל כן אין בבקשה דנן כל שאלה עקרונית חדשה שיש בגינה ליתן רשות ערר.

אשר לטענות המבקש המופנות נגד המשקל שיש ליתן לחולשה הראייתית האמורה לצורך קביעת תנאי השחרור, הרישכפי שמציינת המשיבה, דומה כי ענייננו אכן ממוקד במידת הכרסום בראיות לכאורה. לשאלה זו נתנו הערכאות קמא את הדעת, ואין מקום להתערב בכך במסגרת ערר ב-"גלגול שלישי", מקום בו לא מתעוררות השאלות העקרוניות להן טוען המבקש, כאמור.

בשים לב לבירור העובדתי והמשפטי הנדרש, לא מצאתי פגם בקביעה לפיה סוגיית העיכוב תוסיף להתברר במסגרת ההליך העיקרי, וזאת מבלי להביע עמדה באשר לטענות אלו לגופן.

סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ה בשבט התשפ"ג (16.2.2023).

ש ו פ ט